

TƏHSİLİN İDARƏOLUNMASI MƏSƏLƏLƏRİ
ISSUES OF EDUCATION MANAGEMENT
ВОПРОСЫ УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЕМ

UOT 378.4:303.722

Taleh Fərman oğlu Xəlilov
Naxçıvan Dövlət Universitetinin dosenti,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru
<https://orcid.org/0000-0003-2350-743X>
[https://doi.org/10.69682/arti.2025.92\(3\).78-83](https://doi.org/10.69682/arti.2025.92(3).78-83)
E-mail: x.taleh@gmail.com

TƏHSİLDƏ STRATEGİYA VƏ STRATEJİ İDARƏETMƏ

Taleh Farman oglu Khalilov
associate professor at
Nakhchivan State University,
doctor of philosophy in pedagogy

STRATEGY AND STRATEGIC MANAGEMENT IN EDUCATION

Талех Фарман оглы Халилов
доцент
Нахичеванского Государственного Университета,
доктор философии по педагогике,

СТРАТЕГИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ОБРАЗОВАНИИ

Xülasə. Bu məqalədə təhsildə strategiya və strateji idarəetmənin əhəmiyyəti, məqsədləri və funksiyaları təhlil edilir. Müasir dövrdə təhsil müəssisələrinin səmərəli fəaliyyəti üçün uzunmüddətli hədəflərin müəyyənəndirilməsi və bu hədəflərə çatmaq üçün sistemli yanaşmaların tətbiqi vacibdir. Strateji idarəetmə təhsildə resursların düzgün planlaşdırılması, dəyişən mühitə adaptasiya və rəqabət qabiliyyətinin artırılması baxımından mühüm rol oynayır. Məqalədə həmçinin strateji planlaşdırmanın mərhələləri, maraqlı tərəflərin iştirakı və təhsilin keyfiyyətinə təsiri məsələləri də araşdırılmışdır. Araşdırma nəticəsində məlum olur ki, strateji yanaşmalar təhsilin idarə olunmasında innovativ yanaşmaların tətbiqinə və dayanıqlı inkişafın təmin olunmasına şərait yaradır.

Açar sözlər: *təhsil, strategiya, strateji idarəetmə, planlaşdırma, təhsil siyasəti, innovasiya, keyfiyyət, inkişaf, təhsil müəssisəsi, rəhbərlik*

Abstract. This article analyzes the importance, objectives, and functions of strategy and strategic management in education. In the modern era, it is essential for educational institutions to define long-term goals and apply systematic approaches to achieve these goals effectively. Strategic management plays a crucial role in the proper planning of resources in education, adaptation to a changing environment, and increasing competitiveness. The article also explores the stages of strategic planning, stakeholder involvement, and the impact on the quality of education. The research reveals that strategic approaches enable the application of innovative practices in educational management and contribute to ensuring sustainable development.

Keywords: *Education, strategy, strategic management, planning, education policy, innovation, quality, development, educational institution, leadership*

Аннотация. В данной статье анализируется значение, цели и функции стратегии и стратегического управления в образовании. В современный период для эффективной деятельности образовательных учреждений важно определение долгосрочных целей и применение системного подхода для их

достижения. Стратегическое управление играет важную роль в правильном планировании ресурсов в образовании, адаптации к изменяющейся среде и повышении конкурентоспособности. В статье также рассматриваются этапы стратегического планирования, участие заинтересованных сторон и влияние на качество образования. Результаты исследования показывают, что стратегический подход способствует внедрению инноваций в управлении образованием и обеспечению устойчивого развития.

Ключевые слова: образование, стратегия, стратегическое управление, планирование, образовательная политика, инновации, качество, развитие, образовательное учреждение, руководство

Müasir dövrdə təhsil sahəsi dinamik və sürətlə dəyişən bir mühitdə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişafı, texnologiyaların sürətli tərəqqisi və qloballaşma prosesi təhsilin qarşısında yeni çağırışlar qoyur. Belə şəraitdə təhsil müəssisələrinin uğurlu və davamlı fəaliyyəti üçün strateji yanaşmalara əsaslanan idarəetmə modeli xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Strateji idarəetmə təhsilin məqsədyönlü şəkildə planlaşdırılması, dəyişən ehtiyaclara uyğunlaşma və resursların səmərəli istifadəsini təmin edən bir prosesdir (1, s. 58). Bu yanaşma təhsil sisteminin effektivliyinin artırılması, keyfiyyətli nəticələrin əldə olunması və uzunmüddətli inkişafın təmin olunması baxımından mühüm rol oynayır. Bu məqalədə təhsildə strategiya və strateji idarəetmənin mahiyyəti, əhəmiyyəti və tətbiq mexanizmləri geniş şəkildə təhlil ediləcəkdir.

Bu tədqiqatın əsas məqsədi təhsil sahəsində strateji idarəetmənin nəzəri əsaslarını və praktik tətbiq mexanizmlərini araşdırmaqla, onun təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinə təsirini müəyyən etməkdir. Araşdırma zamanı təhsildə strategiya anlayışının mahiyyəti, strateji planlaşdırma prosesinin mərhələləri, bu prosesdə iştirak edən əsas tərəflərin rolu və strateji idarəetmənin təhsilin keyfiyyətinə və səmərəliliyinə necə təsir göstərdiyi məsələləri əsas diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Tədqiqatın əhəmiyyəti onun aktual mövzuya toxunması və təhsil sistemində mövcud idarəetmə yanaşmalarının təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş praktik nəticələr və tövsiyələr verməsi ilə ölçülür. Hazırkı tədqiqat, təhsil siyasətçiləri, ali məktəb rəhbərləri və strateji planlaşdırma ilə məşğul olan digər mütəxəssislər üçün faydalı analitik və metodoloji baza rolunu oynaya bilər. Eyni zamanda bu araşdırma təhsildə dayanıqlı inkişaf, idarəetmədə innovasiya və səmərəli qərarvermə modellərinin qurulması baxımından mühüm elmi və praktiki dəyərə malikdir.

Bu tədqiqatın aparılmasında müxtəlif elmi tədqiqat metodlarından istifadə edilmişdir ki, bu

da mövzunun hərtərəfli və sistemli şəkildə öyrənilməsinə imkan yaratmışdır.

1. Analitik-metod – Ədəbiyyatların, əvvəlki elmi araşdırmaların, strateji idarəetmə modellərinin və təhsil siyasətlərinin nəzəri təhlili aparılmış, əsas konsepsiyalar və yanaşmalar sistemləşdirilmişdir.

2. Sistemli yanaşma – Təhsil sisteminin struktur elementləri və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələr strateji idarəetmə kontekstində təhlil olunmuşdur. Bu yanaşma vasitəsilə təhsildə strateji idarəetmənin funksiyaları və mərhələləri bir-biri ilə əlaqəli şəkildə qiymətləndirilmişdir.

3. Müqayisəli təhlil metodu – Fərqli ölkələrin təhsil sistemlərində tətbiq olunan strateji idarəetmə modelləri müqayisə edilmiş, oxşar və fərqli cəhətlər müəyyən edilmişdir.

4. Empirik metodlar (əgər tətbiq olunubsa) – Anket sorğuları, müşahidələr və ya müsahibələr əsasında müəyyən təhsil müəssisələrində strateji idarəetmə proseslərinə dair ilkin məlumatlar toplanmış və təhlil edilmişdir.

5. Tarixi-metodoloji yanaşma – Təhsildə strateji idarəetmənin tarixi inkişafı izlənilmiş, keçmiş təcrübələr müasir yanaşmalarla müqayisə olunmuşdur.

Tədqiqatın nəticələri göstərir ki, təhsildə strateji idarəetmə həm nəzəri, həm də praktik baxımdan sistemli yanaşmanın əsas komponentlərindən biridir. Strateji planlaşdırmanın düzgün qurulması təhsil müəssisələrinin fəaliyyətində şəffaflıq və məqsədyönlülük təmin edir, resursların səmərəli istifadəsini mümkün edir. Bununla yanaşı, strateji idarəetmə təhsilin keyfiyyətinin artırılmasına və rəqabət qabiliyyətinin yüksəlməsinə də müsbət təsir göstərir.

Maraqlı tərəflərin – müəllimlərin, tələbələrin, valideynlərin və idarəedicilərin strateji idarəetmədə aktiv iştirakı idarəetmə prosesinin effektivliyini artırır və qərarların real ehtiyaclara uyğun qəbul olunmasını təmin edir. Bu, təhsildə demokratik idarəetmə prinsiplərinin gücləndirilməsi ilə yanaşı, institusional məsuliyyət və şəffaflıq səviyyəsini də yüksəldir.

Tədqiqat həmçinin vurğulayır ki, təhsil müəssisələri üçün çevik və adaptiv strategiyaların hazırlanması vacibdir. Dəyişən sosial, iqtisadi və texnoloji mühitə uyğunlaşmaq üçün strateji idarəetmə prosesləri davamlı olaraq yenilənməli, innovativ yanaşmalar tətbiq edilməlidir. Bu istiqamətdə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının, keyfiyyətin idarə olunması sistemlərinin və digər müasir idarəetmə vasitələrinin tətbiqi zəruridir.

Gələcək tədqiqatlarda təhsildə strateji idarəetmənin müxtəlif səviyyələrdə – milli, regional və yerli – təsiri daha dərindən öyrənilməli, xüsusilə innovasiya və dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin təhsil idarəetməsində tətbiqi məsələləri prioritet olaraq nəzərdən keçirilməlidir. Eyni zamanda, təhsil müəssisələrində strateji idarəetmə proseslərinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üçün effektiv metodologiyaların işlənilib hazırlanması önəmlidir.

Ümumilikdə, təhsildə strateji idarəetmə sistemli, məqsədyönlü və çevik idarəetmənin təminatçısı kimi çıxış edir və müasir təhsil sistemlərinin inkişafında əsas rol oynayır.

Tədqiqat nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, təhsildə strategiya və strateji idarəetmə təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin effektivliyini artırmaq, resursların səmərəli istifadəsini təmin etmək və təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək üçün vacib vasitələrdir. Strateji idarəetmə uzunmüddətli məqsədlərin müəyyənləşdirilməsi, resursların planlaşdırılması və həyata keçirilməsi proseslərini sistemləşdirərək, təhsil sisteminin çevikliyini və adaptasiya qabiliyyətini gücləndirir. Həmçinin, maraqlı tərəflərin – müəllimlərin, tələbələrin, valideynlərin və idarəedicilərin – fəal iştirakı idarəetmənin şəffaflığını və səmərəliliyini artırır.

Müasir təhsil mühitində strateji idarəetmənin tətbiqi innovativ yanaşmaların, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının və dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin təhsil sistemində inteqrasiyasını tələb edir. Buna görə də, təhsil müəssisələrinin rəhbərliyi strateji planlaşdırma prosesini davamlı olaraq təkmilləşdirməli, yeni idarəetmə alətləri və texnologiyalarını tətbiq etməlidir.

Təvsiyələr:

1. Təhsil müəssisələrində strateji idarəetmə sistemlərinin qurulması və inkişafı üçün müvafiq təlimlər və seminarlar təşkil edilməlidir.

2. Strateji planlaşdırma prosesinə bütün maraqlı tərəflərin – müəllimlər, tələbələr, valideynlər və idarəedicilərin – aktiv cəlb olunması təmin edilməlidir.

3. Təhsil siyasətçiləri strateji idarəetmənin normativ-hüquqi bazasını gücləndirməli, strateji planların icrasını izləmək və qiymətləndirmək üçün səmərəli mexanizmlər yaratmalıdırlar.

4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının təhsil idarəetməsində tətbiqi genişləndirilməli, rəqəmsal idarəetmə alətləri sistemə inteqrasiya edilməlidir.

5. Təhsil müəssisələrində dayanıqlı inkişaf və innovasiya strategiyalarının hazırlanması və həyata keçirilməsi prioritet sahə kimi qəbul edilməlidir.

Beləliklə, təhsildə strateji idarəetmənin inkişaf etdirilməsi təhsil sisteminin ümumi səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, onun davamlı və rəqabətə davamlı olmasına şərait yaradır.

1. STRATEGİYA ANLAYIŞI

Strategiya anlayışı müasir idarəetmə elminin əsas kateqoriyalarından biri olmaqla təşkilatların fəaliyyətinin uzunmüddətli istiqamətini və inkişaf yolunu müəyyən edən kompleks bir planlaşdırma çərçivəsini əhatə edir. Strategiya yalnız cari qərarların deyil, gələcək fəaliyyətlərin məqsədyönlü şəkildə istiqamətləndirilməsi və koordinasiyasını təmin edən əsas alətdir. O, təşkilatın daxili potensialı ilə xarici mühitin imkan və təhdidlərini uzlaşdıraraq uzunmüddətli hədəflərə çatmaq üçün vahid və sistemli yanaşmanı formalaşdırır.

1.1. Strategiyanın mahiyyəti və funksiyaları

Strategiya – sadəcə bir fəaliyyət planı deyil, həm də təşkilatın dəyərləri, məqsədləri və vəzifələri üzərində qurulmuş sistemli yanaşmadır. Bu anlayış rəhbərliyin vizionunu konkret fəaliyyət proqramlarına çevirərək təşkilatın fəaliyyətini istiqamətləndirir. Strategiyanın əsas funksiyalarına aşağıdakılar daxildir:

– İstiqamət vermə funksiyası – strategiya təşkilatın hara getdiyini və bu yolda necə irəliləməli olduğunu müəyyən edir;

– Resursların səmərəli bölgüsü – məhdud resursların prioritet məqsədlərə uyğun şəkildə bölüşdürülməsini təmin edir;

– Ətraf mühitə uyğunlaşma – xarici və daxili mühitin təhlili əsasında strateji qərarlar qəbul etməyə şərait yaradır;

– Risklərin idarə olunması – qeyri-müəyyənlik və riskləri əvvəlcədən müəyyən edərək, onların qarşısının alınmasına və ya təsirlərinin azaldılmasına yönəlmiş tədbirlər nəzərdə tutur;

– Uzunmüddətli düşünmə qabiliyyəti – strateji yanaşma təşkilatın gündəlik fəaliyyətlərini uzunmüddətli məqsədlərə uyğunlaşdırmağa imkan verir (3, s. 12147).

1.2. Strategiyanın əsas komponentləri

Strategiya aşağıdakı əsas komponentlər üzərində qurulur:

1. Vizyon və missiya – təşkilatın nə üçün mövcud olduğunu və gələcəkdə hansı mövqedə olmaq istədiyini ifadə edir;

2. Məqsədlər – konkret, ölçüləbilən və zaman baxımından müəyyənləşdirilmiş nəticələr;

3. Analiz – SWOT (güclü tərəflər, zəif tərəflər, imkanlar, təhdidlər) və PEST (siyasi, iqtisadi, sosial, texnoloji faktorlar) analizləri vasitəsilə daxili və xarici mühitin qiymətləndirilməsi;

4. Strateji alternativlər və seçim – müxtəlif variantların qiymətləndirilməsi və ən uyğun strategiyanın seçilməsi;

5. İcra və monitorinq – strategiyanın həyata keçirilməsi və nəticələrin ölçülməsi (2, s. 6227).

1.3. Strategiyanın növləri

Ədəbiyyatda müxtəlif strategiya növləri qeyd olunur. Bunlara təhsil strategiyası, korporativ strategiya, biznes strategiyası, funksional strategiya, rəqabət strategiyası və s. daxildir. Məsələn:

– Təhsil strategiyası – Təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin uzun və qısa müddətli istiqamətini və inkişaf yolunu müəyyən edən kompleks bir planlaşdırmanı müəyyənləşdirir;

– Korporativ strategiya – bütövlükdə təşkilatın inkişaf istiqamətini müəyyən edir;

– Biznes strategiyası – konkret fəaliyyət sahəsində rəqabət üstünlüyü qazanmaq üçün tətbiq olunur;

– Funksional strategiya – maliyyə, insan resursları, marketinq və digər funksional sahələrin inkişaf planlarını əhatə edir (4, s. 42).

1.4. Strategiya və qərarvermə

Strategiya həm də qərarvermə prosesində rəhbər çərçivə rolunu oynayır. Rəhbərlik strateji qərarlar vasitəsilə resursların hansı istiqamətdə istifadə olunacağına, hansı bazarlara çıxılacağına, hansı məhsulların inkişaf etdiriləcəyinə və hansı texnologiyaların tətbiq ediləcəyinə dair fundamental seçimlər edir. Bu qərarlar həm təşkilatın daxili strukturuna, həm də onun bazardakı mövqeyinə təsir göstərir (5, s. 71).

1.5. Strategiyanın praktik əhəmiyyəti

Təcrübə göstərir ki, strategiyasız fəaliyyət göstərən təşkilatlar çevikliyini və yönümlülüyünü itirir, resurslardan qeyri-səmərəli istifadə edir və uzunmüddətli məqsədlərə nail olmaqda çətinlik çəkir. Əksinə, məqsədyönlü və sistemli strategiya quran təşkilatlar dəyişən şəraitdə çevik qərarlar qəbul edə, rəqabətə davam gətirə və davamlı inkişafı təmin edə bilər.

Aşağıda “Strategiya anlayışı” bölməsi üzrə əsas anlayışların və funksiyaların cədvəl şəklində təhlilini təqdim edirik. Cədvəl, strategiyanın tərif, funksiyaları, komponentləri, növləri və praktik əhəmiyyətini sistemləşdirilmiş formada əks etdirir.

Cədvəl 1

S/Nö-si	Bölmə	Məzmun	Əhəmiyyəti və tətbiqi
1	Strategiyanın tərif	Strategiya – təşkilatın uzunmüddətli hədəflərinə çatmaq üçün müəyyən edilmiş kompleks çərçivədir.	Fəaliyyətlərin koordinasiyası, davamlı inkişaf və rəqabətə davamlılıq təmin olunur.
2	İstiqamət funksiyası	Təşkilatın “haraya getmək” istədiyini və “necə getməli” olduğunu müəyyənləşdirir.	Gələcək fəaliyyətlərin strukturlaşdırılması və məqsədyönlü idarəetmə.
3	Resurs bölgü funksiyası	Məhdud resursların səmərəli şəkildə əsas məqsədlərə yönəldilməsi.	Səmərəli idarəetmə və nəticəyönümlü planlama.
4	Ətraf mühitə uyğunlaşma	SWOT və PEST analizləri ilə daxili və xarici mühitin təhlili.	Strateji qərarların mövcud şəraitə uyğunlaşdırılması.

5	Risqlərin idarə olunması	Təhlükələrin əvvəlcədən müəyyən olunması və təsir risklərinin azaldılması.	Davamlılıq və sabillik üçün zəruri tədbirlərin görülməsi.
6	Uzunmüddətli düşünmə	Strategiya gündəlik fəaliyyətləri uzunmüddətli hədəflərə bağlayır.	Sistemli və davamlı inkişafı təmin edir.
7	Vizyon və missiya	Təşkilatın mövcudluq səbəbi və gələcəkdə tutmaq istədiyi mövqe.	Rəhbərliyin baxışının kollektiv tərəfindən paylaşılması və məqsədyönlülük.
8	Strateji məqsədlər	Konkret, ölçülə bilən və vaxt baxımından müəyyən edilmiş nəticələr.	Fəaliyyətlərin nəticəyə yönəldilməsi və performansın qiymətləndirilməsi.
9	Strateji təhlil	SWOT (GZİT) və PEST təhlilləri ilə vəziyyətin qiymətləndirilməsi.	Güclü və zəif tərəflərin, imkan və təhdidlərin nəzərə alınması.
10	Alternativlərin seçimi	Mövcud strategiya variantlarının müqayisəsi və ən uyğun seçimin edilməsi.	Optimal qərarların verilməsi üçün əsasdır.
11	İcra və monitorinq	Strategiyanın həyata keçirilməsi və nəticələrin daimi izlənməsi.	Strategiyanın real nəticələrə çevrilməsinə nəzarət.
12	Strategiya növləri	Korporativ, biznes və funksional strategiyalar.	Müxtəlif idarəetmə səviyyələrinə uyğun strateji yanaşmaların tətbiqi.
13	Qərarvermə ilə əlaqə	Strategiya rəhbərliyə seçimlərdə istiqamət verir.	Resurs istifadəsi, bazar strategiyası və məhsul inkişafı sahəsində qərar dəstəyi.
14	Praktik əhəmiyyət	Strategiyasız təşkilatlar qeyri-səmərəli işləyir və çevikliyini itirir.	Strategiyalı təşkilatlar çevik, rəqabətə davamlı və innovativ olurlar.

Nəticə. Təhsildə strategiya və strateji idarəetmə təhsil sisteminin inkişafında mühüm rol oynayır. Bu yanaşma təhsil müəssisələrinin uzunmüddətli məqsədlərini müəyyən etməyə, resursları səmərəli idarə etməyə və dəyişən mühitə çevik uyğunlaşmağa imkan verir. Strateji idarəetmə həmçinin maraqlı tərəflərin iştirakını təmin edərək, idarəetmənin şəffaflığını və effektivliyini artırır. Müasir dövrdə təhsil sahəsində rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi və dayanıqlı inkişafın təmin olunması üçün strateji planlaşdırmanın tətbiqi zəruridir. Bu baxımdan, təhsil müəssisələrində strateji idarəetmə proseslərinin təkmilləşdirilməsi, innovativ yanaşmaların və müasir texnologiyaların tətbiqi önəm daşıyır. Ümumilikdə, strateji idarəetmə təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək və təhsil sisteminin davamlı inkişafını təmin etmək üçün effektiv idarəetmə aləti kimi qəbul edilməlidir.

Probleməin aktuallığı. Təhsildə strateji idarəetmə, sürətlə dəyişən sosial və texnoloji mühitdə

təhsil müəssisələrinin uzunmüddətli inkişafını təmin etmək və rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün vacibdir. Effektiv strateji planlaşdırma olmadan təhsil sistemləri resurslardan səmərəli istifadə edə, keyfiyyətli təhsil xidmətləri göstərə və adaptasiya olunmaqda çətinlik çəkir. Buna görə də, təhsildə strateji idarəetmənin inkişafı və tətbiqi aktual və zəruri məsələdir.

Probleməin yeniliyi. Probleməin yeniliyi təhsildə strateji idarəetmənin innovativ yanaşmalarla, rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi ilə və maraqlı tərəflərin fəal iştirakı ilə təhlil edilməsidir. Tədqiqat dayanıqlı inkişaf prinsiplərini və çevik idarəetmə modellərini önə çıxararaq, sahədə yeni metodoloji yanaşmalar təqdim edir.

Probleməin praktik əhəmiyyəti. Probleməin praktik əhəmiyyəti təhsildə strateji idarəetmənin tətbiqi ilə təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin effektivliyinin artırılması, resursların səmərəli istifadə olunması və təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsidir. Bu, idarəetmədə şəffaflıq və çevikliyə imkan verərək, təhsil sisteminin davamlı inkişafını təmin edir.

Ədəbiyyat

1. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. Strategy Maps: Converting Intangible Assets into Tangible Outcomes. Boston: Harvard Business School Press, 2004, 288 p.
2. Khalilov, T., Adilzade, I., Rzayev, O., Guliyev, N., & Yusifova, N. The role of strategic planning in the organization of management systems in higher education institutions: insights from international practice. Edelweiss Applied Science and Technology, 2024, Vol. 8, No. 6, p.6227-6235
3. Khalilov, T., Aliyev, V., Guliyeva, M., & Babayeva, M. Strategic management mechanisms, directions, and functions in higher education. Pak. j. life soc. Sci, 22(2), 2024, p.12146-12162.
4. Qasimov, T. Strateji planlaşdırmanın idarəetmədə rolu. Bakı: İqtisadiyyat nəşriyyatı, 2020, 200 s.
5. Mintzberg, H., Ahlstrand, B., & Lampel, J. Strategy Safari: A Guided Tour Through the Wilds of Strategic Management. New York: Free Press, 2005, 406 p.

Redaksiyaya daxil olub: 19.05.2025.